

РОБЪРТ ШЕКЛИ

КРАДЕЦ ВЪВ ВРЕМЕТО

Превод от английски: Иван Мадански, 1993

chitanka.info

Томас Елдридж беше сам в кабинета си в Бътлър Хол, когато зад гърба му се чу шум. Той дори не го чу, а само го отбеляза в съзнанието си. Тъкмо се занимаваше с уравненията на Голстед, около които се вдигна толкова шум преди няколко години, защото поставяха под съмнение общата валидност на принципите на теорията на относителността. Макар и да се доказва, че изводите на Голстед са абсолютно погрешни, самите уравнения не разрешаваха на Елдридж да остане равнодушен.

Ако човек ги разгледа непредубедено, в тях имаше нещо — странно съчетание на времевите множители с въвеждане на силови компоненти. И...

Шумът отново се повтори и Елдридж се обърна.

Точно зад гърба си видя огромен индивид с яркочервени панталони и къса зелена жилетка върху сребриста риза. В ръката си държеше някакъв черен квадратен прибор. Видът на гиганта беше, меко казано, недружелюбен.

Гледаха се втренчено. В първия момент Елдридж помисли, че това е поредният номер на студентите му — беше най-младият аспирант в тяхната катедра в Керуелския технологичен институт и те редовно му подхвърляха я развалено яйце, я жива жаба.

Но посетителят изобщо нямаше вид на студент-майтапчия. При това изглеждаше доста враждебно настроен.

— Как се озовахте тук? — реши се да попита Елдридж. — И какво искате?

Посетителят повдигна вежди.

— Пак ли ще се дърпаш?

— Защо? — изплаши се Елдридж.

— Не се прави на сляп. Пред теб е застанал Уиглан — надменно произнесе непознатият. — У-и-г-л-а-н. Сети ли се?

Томас се опита да си спомни дали близо до Керуел няма психиатрия. Всичко у този Уиглан навеждаше на мисълта, че е избягал луд.

— Струва ми се, че сте направили някаква грешка — бавно каза Елдридж, докато се чудеше дали да не извика помощ.

Уиглан енергично заклати глава.

— Ти си Томас Моунроу Елдридж. Роден на 16 март 1926 година в Дейрън, щата Кънектикът. Учил си в Нюйоркския университет и си

завършил със златен медал. В миналото, през 1953 година, си получил място в Керуел. Как е? Пасва ли?

— Наистина сте се постарали да се запознаете с биографията ми. Дано да е с добри намерения, защото в противен случай ще се наложи да извикам полиция.

— Винаги си бил нагъл. Но този път няма да се измъкнеш. Полицията ще повикам аз.

Той натисна един от бутоните на прибора си и в стаята моментално се появиха двама души, облечени в леки зелено-оранжеви униформи. Металните плочки на ръкавите им недвусмислено доказваха принадлежността им към блюстителите на реда. Всеки от тях държеше по един прибор като този на Уиглан, само че техните имаха и някакви бели надписи.

— Този тук е престъпник — посочи с пръст гигантът. — Арестувайте крадеца!

Пред очите на Елдридж всичко се размаза — кабинетът, репродукциите на Гоген, разхвърляните книги, любимото килимче на пода... Премигна няколко пъти с надеждата, че това, което става, се дължи на преумора и недоспиване, или още по-добре да е сън.

Но Уиглан, ужасяващо реалният Уиглан, не изчезна!

През това време полицаите извадиха чифт белезници.

— Почакайте! — развика се Елдридж, отстъпвайки назад към работната маса. — Ще ми обясните ли какво става тук?

— Щом настояваш, ще те запознаем с официалното обвинение. — Уиглан се покашля и продължи: — На Томас Елдридж принадлежи изобретението на хронокара, което е регистрирано през месец март 1962 година, след като...

— Стоп! — обяви Елдридж. — Трябва да ви осведомя, че има доста време до 1962 година.

Тези думи вече ядосаха Уиглан.

— Стига си дрънкал глупости! Щом повече ти харесва, ще изобретиш хронокара през 1962 година. Зависи от каква времева точка го гледаш.

След кратък размисъл Елдридж промърмори:

— И какво излиза? Вие... вие сте от бъдещето, така ли?

Единият от полицаите небрежно потупа колегата си по рамото.

— Добре го дава, а?

— Хубава сценка, ще има какво да разправяме после — съгласи се другият.

— Разбира се, че сме от бъдещето — обади се Уиглан. — От къде другаде да сме? Значи така, през 1962 година ти изобрети — добре де, ще изобретиш — хронокара на Елдридж, като по този начин ще направиш възможно пътуването във времето. Ще се отправиш към Първия сектор на бъдещето, където ще те посрещнат с подobaващи почести. После ще се разхождаш из другите сектори на Цивилизованото време да четеш лекции. Беше герой, Елдридж. Децата мечтаеха да станат като теб. Но ти излъга всички ни — гласът му изведнъж пресипна. — Оказа се, че си крадец — отмъкна ми цял куп ценни стоки. Никога не съм очаквал, че си способен на подобно нещо! Когато се опитахме да те арестуваме, ти просто изчезна.

Уиглан млъкна за малко и уморено заразтрива челото си, след което продължи:

— Бях твой приятел, Том. В нашия сектор ти попадна първо на мен. Колко халби флокас сме пресушили! Уредих те да пътешестваш като лектор из трите сектора... Но вместо благодарност — ти ме ограби! — Лицето му доби сурово изражение. — Приберете го, господа!

Докато Уиглан произнасяше обвинителната реч, Елдридж успя да прочете какво пише на приборите на полицаите: „Хронокар на Елдридж, собственост на полицията на департамента Айскил“.

— Носите ли заповедта за арестуване? — попита единият полицай.

Уиглан започна да рови из джобовете си.

— Май не съм я взел. Но вие знаете, че той е крадец!

— Това всички го знаят — отвърна полицаят. — Само че по закон нямаме право да арестуваме човек от доконтактния период без заповед.

— Изчакайте ме, веднага се връщам.

Уиглан погледна часовника на ръката си, спомена нещо като „след половин час съм тук“, натисна бутона и... изчезна.

Полицаите седнаха на канапето и се зазяпаха в репродукциите по стената.

Елдридж трескаво се мъчеше да намери някакъв изход. Не можеше да повярва на подобна глупост, но... Как да ги накара да го

изслушат?

— Като си помислиш само — такава знаменитост, а се оказа крадец! — обади се единият от полицаите.

— А бе, всички гении са си малко откачени — философски отбеляза вторият. — Помниш ли балетиста? Какви пируети правеше! А уби едно момиче... Даже вестниците писаха, че бил истински гений.

Първият полицаи запали цигара и хвърли клечката върху старото червено килимче.

О'кей, реши Елдридж. Явно е истина. Нямаше как да опровергае фактите. Още повече, че самият той започна да изпитва съмнения дали не е гениален.

И все пак какво се е случило?

През 1962 година ще изобрети машина на времето.

Напълно логично и вероятно за един гений.

И ще пътешества в трите сектора на Цивилизованото време.

Естествено, щом разполагаш с машина на времето, защо да не се възползваш от нея и да изследваш трите сектора, дори и Нецивилизованото време?

А после изведнъж ще се превърне в... крадец!

А, не! Това не може да бъде — изобщо не пасваше на принципите му!

Елдридж беше много целеустремен млад човек. И най-дребното мошеничество му се струваше унижително. Като студент никога не бе използвал пищови, а данъците си плащаше до последния цент.

Освен това никога не бе имал склонност да „прибира“ чужди вещи. Заветната му мечта беше да живее в уютно градче, обграден с книги, да се наслаждава на музиката, да се любува на слънцето, да има любезни съседи и да обича хубава жена.

И изведнъж го обвиняват, че е крадец! Добре, да приемем, че и това е факт. Обаче какво го е подтикнало към подобни действия? Какво се е случило в бъдещето?

— Ще гледаш ли състезанието на ония с делтапланерите? — обърна се единият полицаи към колегата си.

— Аха.

Изобщо не им пука за мен, помисли си Елдридж. Когато Уиглан донесе заповедта, ще му надянат белезниците и ще го заведат в Първи сектор, където ще го хвърлят в затвора.

При това за престъпление, което ще извърши.

В този момент взе решение.

— Лошо ми е — заяви той и започна бавно да се свлича от стола.

— Гледай го в ръцете! — извика един от полицаите. — Може да има оръжие!

Двамата се хвърлиха към него. Хронокарите им останаха на канапето.

Елдридж скочи към тях от другата страна на масата и грабна единият от приборите. Успя да съобрази, че Първи сектор едва ли е най-подходящото място, където може да отиде. Затова натисна второто копче отляво.

Веднага го обгърна мрак.

Когато отвори очи, Елдридж откри, че стои наред полето, в трева до колене, на двадесетина метра от някакво шосе. Въздухът беше топъл и леко влажен.

Добра се до пътя. От двете му страни имаше оризови поля, оформени като стъпаловидни тераси. Ориз? И то в щата Ню Йорк? Елдридж си спомни прогнозите за изменение на климата. Явно учените не са били далеч от истината, когато предсказваха рязко затопляне. Бъдещето стопроцентово потвърждаваше техните теории.

От него като буен поток се лееше пот. Земята беше влажна, сякаш скоро е валил дъжд, но небето беше ясно и безоблачно.

А къде са фермерите? Погледна към слънцето — беше изминало половината от пътя си. Реши, че са отишли да обядват. На около един километър пред него се виждаха постройки. Елдридж изтупа праха от обувките си и се отправи нататък.

Но какво ще прави като стигне там? Как ще разбере какво е станало с него в Първи сектор? Не може да попита първия срещнат: „Извинете, сър, аз съм от 1954 година. Имате ли представа какво се е случило с мен?“

Трябваше всичко да се обмисли, при това много внимателно. Пък и беше крайно време вече да разгледа по-подробно хронокара — нали трябваше да го изобрети... Не, вече го е изобретил, така че не беше лошо да види поне как действа.

Имаше бутони за трите сектора на Цивилизованото време и специална скала за пътешествия извън пределите на Трети сектор, в Нецивилизованото време. На метална пластинка в ъгъла беше гравирано: „Внимание! За избягване на самоунищожаването съблюдавайте интервал между скоковете във времето поне половин час!“

Не успя да научи много от огледа. Но според думите на Уиглан, за разработването на хронокара е отделил цели осем години — от 1954 до 1962. А той искаше да разбере устройството на прибора за няколко минути. Явно не беше по силите му.

Когато стигна до първите здания, Елдридж установи, че навлиза в малък град. Улиците бяха пусти. Съвсем рядко се мяркаха самотни фигури, движещи се бавно под палещите лъчи на слънцето. Елдридж се зарадва на консервативното им облекло. Със своя костюм можеше да мине за селянин.

Вниманието му бе привлечено от сграда с надпис: „ГРАДСКА ЧИТАЛНЯ“.

Библиотеката! Ето къде би могъл да се запознае с историята на последните векове. Може би тук ще открие и материали, касаещи престъплението, което е извършил?

Но... Да не би и тук да го търсят? Дали Първи и Втори сектор са подписали конвенция за екстрадиране на престъпници?

Налагаше се да рискува.

Елдридж ловко се промъкна покрай дебелия бледолика библиотекарка и се отпрати към стелажите.

Скоро намери голям раздел, посветен на проблема с придвижването във времето и много се зарадва, когато откри книгата на Рикардо Алфредекс „Как започнаха пътешествията във времето“. Още на първите страници се разказваше как в един слънчев ден на 1954 година в главата на младия гений Томас Елдридж се оформила идея, породена от уравненията на Голстед. Формулите били смешно прости — Алфредекс привеждаше за пример някои от тях. Но Елдридж пръв е успял да ги изведе и по този начин е открил очевидното.

Томас се намръщи. „Очевидно“ било! Толкова е „очевидно“, че дори и самият автор още не може да разбере същността на откритието си.

През 1962 година хронокарът бил патентован. Първото изпитание преминало успешно — младият изобретател попаднал във времето, което по-късно било наречено Първи сектор.

Елдридж вдигна глава, защото усети нечий съсредоточен поглед. До стелажа стоеше деветгодишно момиченце с очила и се бе вторачило в него. Той продължи да чете, без да му обръща внимание.

Следващата глава носеше гръмкото название „Никакъв парадокс“. Прелисти я набързо. В началото авторът разглеждаше парадокса за Ахил и костенурката, като го бе разнищил с помощта на интегралното смятане. След това логически преминаваше към така наречените парадокси на времето, според които пътешествениците из различните епохи убиват своите пра-пра-родители, срещат се със самите себе си и така нататък. С една дума, древните парадокси на Зенон. По-нататък Алфредекс доказваше, че всички парадокси са изобретени от талантиливи хронотуристи.

Елдридж не успя да разбере напълно сложните логически построения в този раздел, но най-поразителното бе, че авторът непрекъснато се позоваваше на него.

Следващата глава носеше заглавието „Авторитетът загина“ и в нея се описваше как Елдридж срещнал Уиглан, притежател на спортен магазин в Първи сектор. Станали големи приятели. Бизнесменът взел под своя закрила младия гений, помагал му да пътува из различните сектори, за да изнася лекции там. След това...

— Моля да ме извините, сър — обърна се някой към Елдридж.

Вдигна глава и видя пред себе си бледоликата библиотекарка. Зад гърба ѝ надничаше очилатото момиче и доволно се усмихваше.

— Какво има?

— В читалнята не се допускат хронотуристи — строго заяви библиотекарката.

„Така де — помисли си Елдридж. — Всеки хронотурист може да грабне колкото успее ценни книги и да изчезне с тях. Сигурно и в банките не ги пускат.“

Цялата беда се състоеше в това, че раздялата с книгата в този момент му се струваше като смъртна присъда.

Елдридж се усмихна и продължи да поглъща ред след ред, сякаш нищо не е чул.

Значи така, младият Томас упълномощил Уиглан да се грижи за договорите, а освен това му преотстъпил правата върху хронокара, получавайки като компенсация смешно малка сума.

Естествено, по-късно ученият завел дело срещу Уиглан, но го загубил. Опитал се да обжалва — безрезултатно. Останал без пукнат петак в джоба и зъл като демон, Елдридж свил от правия път, като откраднал от Уиглан...

— Сър — не мирясваше бледоликата. — Дори да сте глух, трябва веднага да напуснете читалнята. В противен случай ще се обадя в полицията.

Елдридж с нещастен вид постави книгата на мястото ѝ и тръгвайки към изхода, не пропусна да просъска на момиченцето: „Очиларка нещастна!“

Стана му ясно защо Уиглан толкова държи на ареста му — Елдридж да е зад решетките по време на следствието.

И все пак... Какво би могло да го тласне към кражба?

Самият факт, че Уиглан си е присвоил правата върху изобретението, би бил достатъчен повод, но Елдридж усещаше, че не това е главното. Не би се почувствал по-щастлив, ако ограби Уиглан. А и с това нещата не биха се оправили. В подобна ситуация той би могъл и да се хвърли в бой, и да отстъпи, ако не иска да се цапа... Но чак да открадне — не, това не...

Добре, все някак ще се оправи в тая каша. Ще се скрие във Втори сектор и ще се постарее да си намери работа...

В този момент двама души го хванаха за ръцете, а третия му взе хронокара. Направиха го толкова бързо и професионално, че Елдридж не успя и да мигне от изненада.

— Полиция! — представи се единият мъж и тикна пред носа му значка. — Налага се да дойдете с нас, мистър Елдридж.

— Защо?! — възмути се той.

— За кражби в Първи и Втори сектор.

О-хо, значи и тук съм успял да се отлича, помисли си Елдридж.

Влязоха в сградата на полицията и го въведоха в малка затъмнена стая. Капитанът, строен, весел човек с опадала коса, освободи подчинените си, а на Елдридж предложи стол и цигара.

— И така, значи вие сте Елдридж.

Томас кимна с охота.

— Още като малък съм слушал много за вас — продума капитанът с носталгия по добрите стари времена. — За мен бяхте герой.

Елдридж мимоходом отбеляза, че шефът на полицията сигурно е поне петдесет години по-възрастен от него, но реши да не се замисля върху това изказване. Още повече, че тъкмо той минаваше за най-големия специалист по парадоксите във времето.

— Винаги съм считал, че са ви скроили някакъв мръсен номер — продължи капитанът, докато въртеше из ръцете си тежко бронзово преспание. — Никога няма да се съглася, че човек като вас може да стане крадец. Тук започна да се прокрадва мнението, че това е темпорална лудост...

— Какво установихте в крайна сметка? — с надежда попита Елдридж.

— Ами, нищо конкретно! Гледахме ви характеристиките — те не потвърдиха опасенията. Странно, наистина странно. Защо, например, откраднахте точно тези вещи?

— Кои?

— Не помните ли?

— Нищо. Темпорална амнезия.

— Да, да, ясно — каза капитанът със съчувствие и подаде на Елдридж един лист. — Ето, погледнете.

ПРЕДМЕТИ, ОТКРАДНАТИ ОТ ТОМАС МОУНРОУ ЕЛДРИДЖ

№	Стоки	Количество	Сума
	I. От спортния магазин на Уиглан, Сектор I		
1.	Многозарядни пистолети	4 бр.	10 000
2.	Надуваеми спасителни пояси	3 бр.	100
3.	Репелент против акули	5 бр.	400
	II. От специализирания магазин на Алфган, Сектор I		
1.	Микрофилми с Избрана световна литература	2 компл.	1000
2.	Записи със симфонична музика	5 бобини	2650
	III. От продоволствения склад на Лури,		

	Сектор I		
1.	Картофи сорт „бял“	50 кг.	5
2.	Семена от моркови, сорт „Фанси“	9 пак.	6
	IV. От галантерийния щанд на Менъри, Сектор II		
1.	Дамски огледалца	6 бр.	95
			14
		Обща сума	256

— Какво означава всичко това? — недоумяваше капитанът. — Да бяхте откраднали един милион — разбирам, но тия глупости!

Елдридж поклати глава. Прочитането на списъка не внесе никаква яснота. Е, многозарядните пистолети биха му били полезни, но огледалца, спасителни пояси, картофи и всички останали глупости, както правилно се изрази капитанът — за какво са му притрябвали?

Това изобщо не подходеше на характера му. Явно трябваше да разглежда себе си като двама души: Елдридж I — изобретателят на хронокара, жертва на измама, клептоман, извършил серия необясними кражби и Елдридж II — младият учен, подгонен от Уиглан. Нищо не си спомняше за Елдридж I. Обаче искаше да установи мотивите за постъпките му, иначе нямаше как да разбере защо е трябвало да понесе наказание!

— Какво стана след моите кражби?

— Засега не е ясно. Известно е само, че се скрихте в Трети сектор, заедно с откраднатото. Когато се обърнахме към тях с молба да ви предадат, отговориха, че не сте там... В общи линии, вие изчезнахте.

— Къде?

— Не знам. Бихте могли да се отправите отвъд Трети сектор, в Нецивилизованото време.

— Какво е това „Нецивилизовано време“?

— Надявахме се, че вие ще ни разкажете за него, защото сте единственият, който го е изследвал — усмихна се капитанът.

По дяволите, счита го за специалист по всичко, за което самият той си няма ни най-малка представа.

— В резултат на всичко това сега съм в затруднено положение — каза капитанът и погледна към преспапието.

— Защо? — учуди се Елдридж.

— Ами... Нали сте крадец. Би трябвало да ви арестувам, поне така изисква законът. От друга страна — известно ми е как са ви изиграли. Зная, че сте крали от Уиглан и приятелчетата му, което донякъде е дори справедливо... За съжаление законът не отчита тези фактори.

Елдридж кимна тъжно.

— Мой дълг е да ви арестувам — с дълбока въздишка заяви капитанът. — Колкото и да не ми се иска, ще трябва да се явите пред съда и после да си излежите присъдата — мисля, че е около двайсет години.

— Какво?! За кражба на репелент и семена от моркови?

— Имайте предвид, че законът е много строг по отношение на хронотуристите.

— Ясно — отрони Елдридж.

— Освен ако вие... — капитанът се замисли и след малко продължи: — Представете си, че изведнъж изпаднете в ярост, ударите ме по главата с ей това преспапие, откраднете личния ми хронокар — между другото, намира се в бюрото ми, във второто чекмедже отляво — и по този начин се върнете при своите приятели в Трети сектор. Тогава наистина не бих могъл да направя нищо.

— А? — Елдридж в първия момент не осъзна думите на възрастния човек.

Капитанът се обърна към прозореца. Всичко казано от него спокойно можеше да се превърне в реалност.

— Това, разбира се, е ужасно — продължи полицаят. — На какво ли не е способен човек, заради любимия си герой от детството. Но вие, сър, спазвате закона с най-малки подробности. Сигурен съм в това, пише го в психологическата ви характеристика.

— Благодаря ви — каза Елдридж.

Взе преспапието и леко удари капитана по главата. Той се свлече под масата с блажена усмивка. Томас откри хронокара на посоченото място и го настрои на Трети сектор.

Натисна бутона и отново потъна в мрак.

Елдридж отвори очи. Около него се простираше пустинна равнина. Не забеляза нито едно дръвче. Поривите на вятъра хвърляха в лицето му само прах и пясък. В далечината се виждаха здания от кирпич и той се отправи натам.

„Явно климатът отново се е променил — помисли си Елдридж. — Неистовият пек така е изсушил земята, че дори и реките са пресъхнали. Ако продължава така, не е чудно, че следващите сектори се наричат Нецивилизовани. Няма да се изненадам ако и хора няма.“

Умори се. Цял ден — или две хилядолетия, в зависимост от времеизмерването — не беше слагал троха в устата си. Впрочем, това е само още един парадокс. Алфредекс, с неговата логика, би го разнищил за нула време.

По дяволите логиката! По дяволите науката, парадоксите и всичко, свързано с тях! Нямаше накъде повече да бяга. Може пък на тази прашна земя да се намереше местенце и за него. Би трябвало тукашните (или сегашните?) жители да са горди и независими и да не го предадат. Сигурно живеят с чувство за справедливост, а не по юридически правила. Ще остане тук, ще се труди, ще остарее и ще забрави за Елдридж I с всичките му безумни планове.

Когато се приближи, той с учудване забеляза, че населението се е скупчило на изхода на селото. Сигурно искаха да го приветстват. Бяха облечени с бурнуси¹, подобни на арабските — единственият начин да се спасят от палещите лъчи на слънцето.

Брадацият старейшина пристъпи напред и мрачно поклати глава.

— Истината казва старата поговорка: колкото и да е дълга връвчицата, все си има край.

Елдридж вежливо се съгласи.

— Не бих ли могъл да получа глътка вода? — попита той.

— Правилно казват — продължи старейшината, — престъпникът винаги се връща на местопрестъплението, дори пред него да се простира цялата Вселена.

— Престъпник ли? — Елдридж почувства, че коленете му треперят.

— Да — повтори белобрадият.

— Изплашена птичка в собственото си гнездо ака — извика някой от тълпата.

Хората се разсмяха, но Елдридж изобщо не реагира на смеха им.

— Неблагодарността води до предателство — заговори отново старейшината. — Злото е навсякъде. Ние те обикнахме, Томас Елдридж. Дойде при нас с твоята машинка, понесъл куп крадени вещи и ние те приехме — теб и грешната ти душа. Защиствахме те от враговете ти, които си беше спечелил в Мокрите светове. Не ни влизаше в работата това, че си им напакостил. Нима те не ти бяха сторили зло? Око за око!

Тълпата зашумя одобрително.

— Но... Какво съм направил?

Хората тръгнаха към него. Забеляза в ръцете им сопи. Мъже със сини одежди спираха наплива — явно без полиция и тук не можеше да се мине.

— Кажете ми все пак какво съм направил? — настоя Елдридж, докато предаваше хронокара си на полицаите.

— Срещу теб има обвинение за диверсия и убийство — отвърна старейшината.

Елдридж го погледна ужасен. Избяга от обвинението за дребна кражба от Първи във Втори сектор, където веднага го спипаха. Отправи се в Трети сектор с надежда за спасение, но там бе обявен за убиец и диверсант!

— Всичко, за което си мечтаех — започна той с жалка усмивка, — бе да живея в уютно градче, да чета книги, да съм заобиколен от добри съседи...

Когато се свести, лежеше на глинения под в една тясна килия на кирпичения затвор. През тясното прозорче се виждаше красивият залез. Откъм вратата се чуваха странни извивки, сякаш някой се опитваше да пее.

До себе си Елдридж откри поднос с някаква неизвестна храна и се зае с унищожаването ѝ. Напи се с вода от втория съд. Опря гръб на стената и тъжно се загледа в залеза.

— Тъмничар! — извика Томас.

Някой се приближи.

— Искам адвокат.

— Ние нямаме адвокати — гордо заявиха отвън. — Имаме справедливост! — И стъпките се отдалечиха.

Наложи се да преразгледа становището си относно справедливостта без закон. Не звучеше лошо, но как ли изглеждаше на практика?...

На двора монтираха бесилка. Елдридж лежеше на пода и слушаше смеха и закачките на работниците — сумракът не пречеше на заниманията им.

Сигурно беше задрямал, защото се сепна от шума, който идваше откъм вратата. Тя се отвори и в килията влязоха двама души. Единият — мъж на средна възраст с акуратно подстригана брада, а другият — широкоплещест загорял човек на възрастта на Елдридж.

— Познахте ли ме? — попита възрастният.

Томас зяпаше учуден.

— Аз съм баща й.

— А аз съм годеникът й — вметна вторият и заплашително пристъпи напред.

Брадацият едва го удържа.

— Разбирам и оправдавам гнева ти, Моргъл, но заради постъпките си той ще увисне на бесилото!

— На бесилото? Това не е ли проява на снизхождение към него, мистър Бекер? Би трябвало да го разкъсаме между четири коня, да го изгорим и да разнесем пепелта му с вятъра.

— Да, да, разбира се, но ние сме справедливи и милосърдни хора — отвърна Бекер с достойнство.

— Ама чий баща сте вие в края на краищата? — не издържа Елдридж. — И този младеж чий годеник е?

Мъжете се спогледаха.

— И какво, по дяволите, съм направил? — не мирясваше Томас.

Бекер му разказа.

Оказа се, че Елдридж пристигнал при тях от Втори сектор с цяла торба откраднати дреболии. Приели го като равен, защото са честни и открити хора, наследили една изсушена и опустошена земя, в която слънцето пече безпощадно, ледниците се топят, а нивото на океаните продължава да расте.

Народът на Трети сектор със сетни сили поддържал няколкото останали завода и електростанции. Елдридж им помогнал да увеличат производството. Предложил нови, прости и евтини методи за консервиране на продукцията. Правел изследвания в

Нецивилизованото време. С една дума, станал всеобщ любимец и жителите на Трети сектор го обичали и защитавали.

И за отплата Елдридж похитил прелестната дъщеря на Бекер. Младото момиче било сгодено за Моргъл. Всичко било готово за сватбата, но точно тогава Елдридж показал истинското си лице. В една тъмна нощ отвякъл девойката с адската машинка, която сам изобретил. Момичето изчезнало, а от пренатоварването всички електростанции излезли от строя.

Обвинен бил в убийство и умишлено нанасяне на вреда в големи мащаби.

Но разярената тълпа не успяла да хване Елдридж — той извадил някакво устройство от торбата си, натиснал едно копче и изчезнал.

— И всичко това съм го направил аз? — попита Елдридж със съмнение.

— Има свидетели — потвърди Бекер. — Плюс това някои от твоите вещи останаха тук.

Елдридж сведе поглед.

Вече бе запознат и с престъпленията си в Трети сектор.

Само че обвинението в убийство не беше основателно. Очевидно е създал мощен „товарен“ хронокар, с помощта на който е изпратил момичето някъде във времето, но без междинни спирки, както изисква използването на портативния апарат. Но как ли да им го обясни — тук си нямат понятие от habeas corpus¹.

— Защо направи това? — попита Бекер.

Елдридж вдигна рамене и недоумяващо поклати глава.

— Нима не те приех като син? Не те ли спасих от полицаите на Втори сектор? Не те ли нахраних, не те ли облякох? Както и да е — въздъхна брадатият. — Утре сутринта ще се изповядаш на палача.

Той побутна Моргъл към вратата и двамата напуснаха килията.

Ако имаше подръка пистолет, сигурно щеше да се самоубие. По всичко личеше, че в него се таят най-низки страсти, за които дори не подозира и заради които утре щяха да го обесят.

И все пак беше несправедливо. Той е само един невинен свидетел, постоянно попадащ на последствията от своите минали (или

бъдещи) постъпки. Само Елдридж I знаеше истинските мотиви и би трябвало той да носи отговорност за това.

Ако наистина е крадец, защо ще са му тези картофи, спасителни пояси, огледалца и тем подобни?

Какво е направил с момичето? Какви са били целите му?

Уморен, Елдридж затвори очи и се потопа в тревожна дрямка.

Събуди се с усещането, че в килията има още някой. Разтърка очи и успя да фиксира Уиглан. В ръката му се виждаше хронокар.

Нямаше сили да се удиви. Цяла минута гледа врага си, след което каза:

— Дошъл си да се порадваш на края ми, а?

— Не мислех, че ще стане така — възрази Уиглан, докато бършеше потта от челото си. — Повярвай ми, Том, нямам никакво желание да те екзекутират.

Елдридж седна и се загледа втренчено в него.

— Но ми открадна изобретението!

— Да — призна Уиглан. — Обаче го направих заради теб. Иначе бих ти предложил да разделим печалбата.

— Защо го открадна?

Уиглан явно беше смутен.

— Теб изобщо не те интересуваха парите.

— И ти чрез измама си ме принудил да ти предоставя правата върху изобретението, така ли?

— Ако не бях аз, това щеше да стори някой друг. Само ти помогнах — в края на краищата ти не си човек от нашия свят. Кълна се! Имах намерение да те направя съдружник. — Той отново си избърса челото. — Не допусках, че може да настъпи такъв обрат.

— Но ме натопи за кражбите.

— Какво?! — Уиглан изглеждаше истински възмутен. — Не, Том, ти наистина открадна тези неща. И досега не мога да разбера защо.

— Лъжеш!

— Не съм дошъл тук, за да те лъжа. Точно обратното — осъзнах, че не биваше да присвоявам изобретението ти.

— Тогава... защо съм крал?

— Струва ми се, че е свързано с някакви твои нелепи планове за Нецивилизованото време. Но сега проблемът е друг. Наистина не мога

да те отърва от обвиненията, но мога да те измъкна от тук.

— И къде? — попита Елдридж без надежда. — Търсят ме из всички сектори.

— Ще те скрия, ще видиш. Ще останеш при мен, докато не прекратят делото поради давност. Никой не би се сетил да те търси в моята къща.

— А правата върху изобретението?

— Ще останат при мен — заяви Уиглан. — Ако ти ги върна, ще ме обвинят в темпорално престъпление. Но ще разделим печалбата, обещавам ти. Просто имаш нужда от съдружник.

— О'кей. Хайде да се махаме.

Уиглан беше донесъл комплект шперцове и доста ловко се справяше с тях. След няколко минути излязоха от затвора и потънаха в тъмнината.

— Моят хронокар е слабичък за двама — прошепна Уиглан. — Има ли начин да вземем твоя?

— Сигурно е в бараката.

Никой не охраняваше постройката и те бързо се справиха с катинара. Вътре намериха хронокара на Елдридж II и странното, нелепо имущество на Елдридж I.

— Хайде, да изчезваме! — каза Уиглан.

Томас поклати глава.

— Какво ти става? — с досада попита Уиглан. — Слушай, Том, разбирам, че не мога да разчитам на доверието ти. Но, честен кръст, ще ти дам подслон. Не те лъжа.

— Вярвам ти. Но въпреки всичко не искам да се връщам.

— Какво си намислил?

Елдридж още не беше решил. Пред него имаше две възможности — да се върне с Уиглан или да продължи пътешествието си сам. За добро или лошо, реши да остане верен на себе си и да разбере какви ги е забъркал там, в бъдещето.

— Ще отида в Нецивилизованото време — уверено заяви той.

— Не прави това! — изплаши се Уиглан. — Може да свършиш с пълно самоунищожение.

Елдридж започна да подрежда багажа си в торбата. Сложи картофите и семената, отгоре постави микрофилмите, репелента, огледалцата и накрая — многозарядните пистолети.

— Имаш ли изобщо представа за какво ти е всичко това?

— Ни най-малка — отвърна Елдридж, докато закопчаваше джобовете на ризата, където беше напъхал лентите със симфонична музика. — Но все за нещо е трябвало...

Уиглан въздъхна тежко.

— Не забравяй за тридесетминутната пауза между скоковете, иначе ще бъдеш унищожен. Имаш ли часовник.

— Не. Остана в кабинета.

— Вземи моя. Противоударен, херметичен, такива използват спортистите. Уиглан му подаде часовника си. — Е, Том, от все сърце ти желая успех.

Елдридж премести стрелката на най-крайното деление в бъдещето, усмихна се и натисна бутона.

Както винаги, за миг стана тъмно, след което се скова от страх — усети, че се намира във вода.

Торбата беше тежка и му пречеше да изплува. Все пак успя да покаже главата си над повърхността. Започна да се озърта за суша. Такава обаче не се виждаше — само вълни, бягащи към хоризонта.

Елдридж измъкна спасителните пояси и ги наду. Вече все по-ясно разбираше какво е сполетяло щата Ню Йорк.

Колкото по-напред в бъдещето отиваше, толкова по-топъл ставаше климатът. През изминалите хилядолетия ледовете са се стопили и голяма част от сушата се е оказала под водата.

Значи ненапразно е взел спасителните пояси. Сега окончателно повярва в благополучния изход на пътуването си. Само трябваше да поплува половин час.

Но в този момент забеляза във водата дълга, черна сянка. След това още една, и още една...

Акули?

Елдридж панически зарови в торбата. Най-последно откри репелента и го хвърли във водата. Из нея се разнесе оранжев облак.

След пет минути хвърли още репелент, после още... Шест минути след петото хвърляне натисна бутона и се потопи във вече познатата тъмнина.

Този път се оказа затънал до колене в някакво тресавище. Беше ужасно горещо. Рояк гигантски комари кръжаха над главата му. С мъка се добра до твърда почва и се настани под едно хилаво дръвче на

сянка, за да изчака тридесетте минути. В това още по-далечно бъдеще океанът бе отстъпил и Земята беше завладяна от първобитни джунгли. А дали има хора?

Изведнъж замръзна. Към него се придвижваше огромно чудовище, приличащо на допотопен динозавър. „Не се бой — стараеше се да се успокои Елдридж — динозаврите са били тревопасни.“ Обаче чудовището, снабдено с два реда великолепни зъби, се движеше към него с доста решителен вид. Само многозарядния пистолет може да помогне, реши Томас и стреля.

Динозавърът изчезна сред облаци дим. Единствено мирисът на озон доказваше, че това не е сън. Елдридж хвърли признателен поглед на оръжието. Разбра защо е толкова висока цената му.

След половин час, изразходвал срещу братята на динозавъра всички заряди от четирите пистолета, Томас отново натисна бутона на хронокара.

Сега стоеше върху затревен хълм. Недалеч шумеше борова гора.

При мисълта, че това може би е целта на пътешествието му, сърцето му заби по-бързо.

От гората излезе нисък мъж, облечен с риза от грубо изработена кожа. В ръката си заплашително стискаше чепата тояга. Зад него се показаха още двадесетина също такива ниски, набити мъже. Вървяха право към Елдридж.

— Здравейте, момчета — миролюбиво ги поздрави той.

Вождът отвърна нещо на неговия език и с жест му показа да се приближи.

— Донесох ви благословени дарове — побърза да съобщи Томас и измъкна семената.

Но те не направиха никакво впечатление на вожда, а още по-малко на хората му. Не им трябваше нито торбата, нито празните пистолети, нито картофите. Почти бяха затворили кръга, а Елдридж не можеше да се сети какво искат.

Оставаха две минути до поредния скок. Пътешественикът рязко се обърна и побягна.

Диваците веднага го подгониха. Елдридж просто летеше сред дърветата. Няколко тояги профучаха над главата му.

Още една минута!

Спъна се в някакъв корен, падна, отново скочи на крака. Диваците го настигнаха.

Десет секунди. Пет. Време е! Посегна към бутона, но точно в този момент усети страхотен удар по главата. Той се олюля и се свлече на земята.

Когато отвори очи видя, че нечия тояга е оставила от хронокара само купчина натрошена пластмаса.

Замъкнаха го в една пещера. Пред входа ѝ застанаха двама пазачи.

Отвън няколко мъже събираха сухи дърва. Жени и деца тичаха насам-натам. Съдейки по всеобщото оживление, явно се подготвяха да празнуват. Но Елдридж се досети, че основното ястие на празненството ще бъде самият той.

Пропълзя навътре в пещерата с надеждата да намери друг изход, но се натъкна на отвесна стена. Опипвайки наоколо, той се натъкна на странен предмет.

Ботуш!

Взе го и се приближи до светлината. Кафявият кожен ботуш беше точно копие на тези, с които беше обут. Изпробва го — беше му по мярка. Явно бе останал от първото пътешествие. Но защо е оставил тук ботуша си?

Елдридж усети, че вътре нещо му пречеше. Бързо го събу и извади от вътре една сгъната хартия. Бележката беше написана с неговия почерк.

„Много е глупаво, но някак си трябва да се обърна към самия себе си. Драги Елдридж? О’кей, нека бъде така.

Драги Елдридж, ти попадна в една заплетена история. Но не се тревожи — ще се измъкнеш! Оставям ти хронокара, за да се добереш до там, където трябва да отидеш.

Самият аз ще го включа преди да е изтекъл тридесетминутния срок. Това е първото унищожение, което ми предстои да изпитам. Предполагам, че всичко ще си дойде на мястото, защото парадокси не съществуват.

Натискам бутона.“

Значи хронокарът е някъде тук!

Още веднъж опипа всичко наоколо, но не откри нищо, освен един скелет.

Утрото настъпи. Цялото село се събра пред пещерата. Глинените съдове се предаваха от ръка на ръка. Мъжката част от населението доста се развесели.

Заведоха Елдридж пред една дълбока ниша в скалата. Вътре имаше нещо като жертвен олтар, украсен с цветя.

С жестове му заповядаха да влезе в нея.

Започнаха ритуалните танци, които продължиха няколко часа. Най-последен и последният танцор падна изтощен. Към нишата се приближи старец с факла в ръка. Замахна и я хвърли вътре. Елдридж успя да я вдигне, но в това време се посипаха още горящи факли. Сухите дърва се запалиха и Томас бе принуден да отстъпи назад, към олтара.

Огънят го пропъждаше все по-навътре. Накрая рухна върху олтара полузадушен. Ръката му попадна върху някакъв предмет...

Бутони?!

Пламъците му позволяваха да огледа предмета. Беше хронокарът, същият хронокар, който Елдридж I е оставил. Тук тази машина беше Бог!

За миг Томас се поколеба — на какво ли бъдеще щеше попадне? Но беше отишъл твърде далеч, за да спре до тук.

Натисна бутона.

Озова се на пуст плаж. Пред него кротко се плискаше океанът, вълните му се губеха зад хоризонта. Брегът бе покрит с тропическа растителност.

Елдридж чу викове и отчаяно се заглежда за скривалище. Към него тичаха няколко човека.

— Добре дошъл! Привет!

Огромен загорял мъж го стисна в обятията си.

— Най-последен се върна!

— Да, да... — мърмореше Елдридж, без да знае какво става.

Към плажа заприиждаха все повече хора. Мъжете бяха високи, с бронзова кожа, а жените — стройни и красиви.

— Донесе ли? Донесе ли? — питаше мършав старец, едва поемайки дъх.

— Какво по-точно?

— Семена и разсад. Обеща да донесеш.

— Ето — Елдридж бръкна в торбата и извади съкровищата си.

— Благодаря. Как мислиш, дали...

— Сигурно си уморен — гигантът се опита да го запази от налитащите хора.

Елдридж мислено премина през последните два дни от живота си, обхващащи хилядолетия.

— Наистина съм уморен — въздъхна той. — И то много.

— Тогава върви си в къщи.

— В къщи?

— Ами да — в къщата, която построи до лагуната. Нима не помниш?

Томас се усмихна и поклати глава.

— Той не помни! — извика мъжът.

— Не си ли спомняш как се сражавахме на шахматната дъска? — попита друг мъж.

— Не помниш ли как ходихме за риба?

— А излетите, празниците?

— А танците?

— А яхтата?

Елдридж продължаваше да клати глава отрицателно.

— Това беше преди да тръгнеш назад, към своето време — обясни гигантът.

— Отправил съм се назад? — попита Томас и за миг се вцепени.

Та тук беше всичко, за което можеше да мечтае — мир, съгласие, мек климат, добронамерени хора. Сега дори си носеше книги и музика. Защо му е трябвало да изоставя този прекрасен свят?

— Мен поне помниш ли? — пристъпи напред слабо светлокосо момиче.

— Ти сигурно си дъщеря на Бекер и годеница на Моргъл. Аз те отвлякох, така ли?

— О, Томас! И това ли не помниш? Просто Моргъл си помисли, че вече съм му съпруга. Ти не си ме отвлякъл, сама тръгнах с теб, по собствена воля.

— А, да, да — Елдридж се чувстваше като кръгъл идиот. — Е, разбира се... Как иначе... Много се радвам да се видим отново — по-глупаво нещо едва ли можеше да каже.

— Защо толкова официално? — учуди се момичето. — В края на краищата, ние сме мъж и жена. Надявам се, че ми носиш огледалце?

Сега вече Елдридж се разсмя и ѝ подаде торбата.

— Хайде, скъпи, да си ходим в къщи! — каза му тя.

Не знаеше името на момичето, но то определено му харесваше.

— Страхувам се, че няма да мога — Елдридж погледна часовника си. Бяха изминали почти тридесет минути. — Трябва да свърша още някои работи. Но скоро ще се върна.

На лицето ѝ грейна усмивка.

— Щом ти казваш, аз съм сигурна, че ще стане така — и тя го целуна.

Познатата тъмнина отново го обгърна, когато натисна бутона на хронокара. Така приключи животът на Елдридж II.

Сега отново беше Елдридж I и му бе напълно ясно къде отива и какво ще прави.

Ще се върне, за да оправи парадоксите, след което ще дойде тук и ще прекара остатък от живота си в мир и съгласие с това момиче, обграден от любезни хора, хубави книги и симфонична музика.

Дори вече не изпитваше неприязън към Уиглан и Алфредекс.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.